

Predgovor

Raziskave Tartinijevega življenja in dela so v zadnjem desetletju dobile nov zagon. Ob obeležitvi 250-letnice Tartinijeve smrti (2020) so v Padovi, Ljubljani in Trstu potekali trije muzikološki simpoziji, po katerih so pri založbi Peter Lang v zbirki *Giuseppe Tartini and the Musical Culture of the Enlightenment* [*Giuseppe Tartini in glasbena kultura razsvetljenstva*] izšle tri monografije s prispevki tačas najvidnejših raziskovalcev Tartinijeve dediščine. Novembra 2022 je bila v Evropskem parlamentu postavljena odmevna razstava *Učitelj narodov: skupna evropska kulturna dediščina Giuseppeja Tartinija* (avtorji: Sergio Durante, Nejc Sukljan, Boštjan Udovič), ki je bila nato predstavljena še v Trstu, Ljubljani, Piranu in Gradcu. Pri založbi Bärenreiter sta v kritični izdaji izšla prva dva zvezka Tartinijevih zbranih del. Pomemben prispevek k popularizaciji in raziskovanju Tartinijeve dediščine predstavljata tudi projekta *tARTini: kulturni turizem v znamenju Giuseppeja Tartinija* in *TARTINI BIS: Krepitev vplivov in sinergij kulturnega turizma v znamenju Giuseppeja Tartinija*, izvedena v okviru programa Interreg Italija–Slovenija. V okviru obeh projektov je bila vzpostavljena spletna platforma *Discover Tartini* (discovertartini.eu), ki služi kot izhodišče za spoznavanje Tartinijeve dediščine in omogoča dostop do številnih digitaliziranih dokumentov in glasbenih del.

Pomemben del projekta *TARTINI BIS* so bile tudi muzikološke raziskave, osredotočene na obravnavo novih in reinterpretacijo nekaterih že znanih virov; pregledani so bili predvsem arhivi v Benetkah in Piranu. Rezultati raziskav so v obliki znanstvenih člankov objavljeni v pričujoči tematski številki *Muzikološkega zbornika*. Sergio Durante in Chiara Casarin v svojem prispevku izpostavljata nekatere nove vire, predvsem pa ponovno premišljata uveljavljene poglede na Tartinijeve življenjske okoliščine in nekatera področja njegovega delovanja, zlasti glasbeno izobraževanje in teoretsko misel. Juan Mariano Porta, Federico Lanzellotti in Agnese Pavanello se filološko poglobljeno posvečajo izbranim Tartinijevim glasbenim delom, njihovim funkcijam, kontekstu, razširjenosti in zlasti predelavam. Z drugačnim tipom glasbenih virov se ukvarja Camilla Rubagotti, ki v primerjalni in pregledni študiji obravnava prakso okraševanja, kot se kaže v Tartinijevih traktatih in v delih nekaterih njegovih sodobnikov. S Tartinijevimi teoretskimi spisi iz piranske enote Pokrajinskega arhiva Koper se ukvarja Jerneja Umer Kljun, ki k njihovi obdelavi pristopa z uporabo umetne inteligence in programskega orodja *Transkribus*. Zaključni sklop člankov se prek obravnave mnogih glasbenih in neglasbenih virov osredotoča predvsem na recepcijo Tartinija in njegove glasbe med sodobniki ter v poznejšem času. Andrew Baker razkriva povezave med Tartinijem in krogom intelektualcev,

literatov in glasbenikov, povezanih z angleškim polimatom Benjaminom Stillingfleetom. Nejc Sukljan odpira vpogled v recepcijo Tartinija v Kopru v 19. stoletju, medtem ko Ella Nagy predstavlja diskografijo zgodnjih posnetkov Tartinijevih del na ploščah z 78 vrtljaji na minuto, izdanih do sredine petdesetih let 20. stoletja.

S tako raznolikim in metodološko razgibanim naborom prispevkov želi tudi ta tematska številka *Muzikološkega zbornika* prispevati nov, pomemben kamenček v mozaik raziskav Tartinijevega življenja, dela in njegovega širšega kulturnega pomena.

Nejc Sukljan, urednik